

Länstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum
2017-07-06

Ärendebeteckning
551-8520-2016
Anläggningsnummer
2421-126-15

1(38)

Industri- och logistikcentrum i
Storuman AB
Järnvägsgatan 30 A
923 31 Storuman

Tillstånd till att lagra farligt avfall på fastigheten Luspen 3:116, Storumans kommun

Verksamhetskod 90.50 B och 20.80 C i miljöprövningsförordningen (2013:251)
(1 bilaga)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen vid Länstyrelsen Västerbotten lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken Industri- och logistikcentrum i Storuman AB (556541-8513) tillstånd att lagra farligt avfall på fastigheten Luspen 3:116 i Storumans kommun.

Tillståndet gäller för att lagra farligt avfall som en del av att samla in det för en maximal samtidig mängd av 3 000 ton impregnerat träavfall. Tillståndet gäller även för lagring av maximalt 700 000 m³ fub (fast under bark) timmer per år.

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. miljöbalken den i ärendet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Miljöprövningsdelegationen avslår bolagets yrkande om verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk först när beslutet vunnit laga kraft och en ekonomisk säkerhet har godkänts av miljöprövningsdelegationen.

Villkor

Allmänt villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har redovisat i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Driftvillkor

2. Lagringen av det farliga avfallet ska ske på hårdgjord yta. Absorberande material ska placeras så att det fångar upp eventuella föroreningar när verksamhetsområdet används för lagring av farligt avfall.
3. Området ska hållas i välvårdat skick och lagringsytan ska städas regelbundet. Avfallet ska skickas till destruktion.

4. Impregnerat träavfall och övriga varor inom terminalområdet ska förvaras åtskilda. Farligt avfall får inte lagras så att ytavrinnande vatten från lagringen kontaminerar övriga varor som lagras på området.
5. Bearbetning av impregnerat träavfallet i form av sågning, flisning eller liknande behandling får inte ske. Tillsynsmyndigheten får besluta om undantag från detta i särskilda fall samt de försiktighetsmått som behövs.
6. Impregnerat träavfall som skadas vid transport eller vid annan hantering ska lagras nederbördsskyddat på tät yta eller på annat motsvarande sätt.
7. Verksamheten ska bedrivas så att olägenheter till följd av lukt eller nedskräpning undviks. Om störningar från verksamheten uppkommer ska bolaget omedelbart vidta åtgärder för att motverka störningarna. Tillsynsmyndigheten får besluta om de försiktighetsmått som behövs.

Buller

8. Den ekvivalenta ljudnivån från verksamheten får utomhus vid bostäder inte överstiga följande värden:

50 dBA	helgfri måndag-fredag	kl. 06.00 – 18.00
45 dBA	lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 06.00 – 18.00
45 dBA	kvällstid	kl. 18.00 – 22.00
40 dBA	natttid	kl. 22.00 – 06.00

Arbetsmoment som typiskt sett kan medföra momentana ljudnivåer över 55 dBA vid bostäder får inte utföras nattetid kl. 22.00 – 06.00

Kontroll av bullernivåerna ska genomföras så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller på tillsynsmyndighetens begäran. De angivna värdena ska då kontrolleras genom immissionsmätningar och/eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då bullrande verksamhet pågår.

Farligt avfall och kemikalier

9. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill eller läckage inte förorenar mark, ytvatten eller grundvatten. Golvbrunnar eller golvavlopp får inte finnas där flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall hanteras. Spill ska omgående samlas upp och tas omhand.
10. Saneringsmedel för läckage och spill samt utrustning för brandbekämpning ska finnas tillgängligt på anläggningen.

Kontroll

11. Senast när tillståndet tas i anspråk ska det för verksamheten finnas ett aktuellt kontrollprogram som visar hur villkoren följs och hur verksamhetens påverkan på hälsa och miljö i övrigt undersöks. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska minst omfatta provtagning av grundvatten och ytvatten samt utbyte och hantering av absorberande material (bark).
12. En handlingsplan ska tas fram ifall en föroreningsspridning sker. Handlingsplanen ska utformas i samråd med tillsynsmyndigheten och huvudmannen för vattentäkten. Tillsynsmyndigheten ska godkänna planen.

Efterbehandling

13. I god tid och minst sex månader innan verksamheten upphör ska en anmälan göras till tillsynsmyndigheten och en efterbehandlingsplan lämnas in.

I planen ska det framgå hur bolaget ska undersöka om mark- och vattenområden, grundvatten, byggnader och anläggningar är förorenade av verksamheten samt hur bolaget ska utföra riskbedömningen. I nästa steg ska nödvändiga avhjälpande åtgärder genomföras och farligt avfall ska omhändertas. Undersökningarna och de eventuella åtgärder som kan följa ska planeras och genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten, som också ska pröva om planen kan godkännas.

Delegering

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att, vid behov, besluta om undantag från förbud om bearbetning av avfall samt de försiktighetsmått som krävs (villkor 5), besluta om försiktighetsmått gällande lukt och nedskräpning (villkor 7), besluta om handlingsplanen kan godkännas (villkor 12) samt besluta om efterbehandlingsplanen kan godkännas (villkor 13).

Ekonomisk säkerhet

Bolaget ska för tillståndets giltighet ställa en ekonomisk säkerhet om 780 000 kr för kostnader för avhjälpande av miljöskada och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Säkerheten ska godkännas av tillståndsmyndigheten innan tillståndet får tas i anspråk. Bevis om säkerheten ska förvaras hos länsstyrelsen.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda verksamheten ska ha satts igång senast fem år efter det att detta beslut vunnit laga kraft, annars förfaller tillståndet.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Delgivning av beslutet

Detta beslut ska delges genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Västerbottens-Kuriren, Folkbladet och Lokaltidningen i Sorsele - Storuman - Vilhelmina - Dorotea - Åsele - Lycksele vecka 28. Beslutet delges endast på detta sätt.

Skäl för beslutet

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar. Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. miljöbalken.

Industriutsläppsförordningen och bästa tillgängliga teknik

När tillståndsprövningen inleddes omfattades verksamheten av industriutsläppsförordningen eftersom mer än 50 ton farligt avfall skulle mellanlagras vid något enskilt tillfälle, d.v.s. dåvarande verksamhetskod 90.45 (B) i miljöprövningsförordningen.

Att en verksamhet är en industriutsläppsverksamhet innebär att det ställs högre krav på att bästa tillgängliga teknik (BAT) används för att förebygga skador och olägenhet för människors hälsa och miljö. En skriftlig statusrapport över de föroreningar som förekommer i mark och grundvatten inom det område där verksamheten bedrivs ska också inges i samband med att ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet söks. Bolaget har därför i ansökan lämnat in en statusrapport och redovisat hur de uppfyller BAT-slutsatser för avfallsindustrin.

Fr.o.m. den 1 januari 2017 ändrades flera verksamhetskoder i miljöprövningsförordningen. Verksamhetskoden 90.45 B har tagits bort. Bolaget har i en komplettering av ansökan yrkat på att den kod som ska gälla för verksamheten istället ska vara 90.50 B som inte omfattas av industriutsläppsförordningen.

Tillåtlighet och förutsättningar för prövningen

Ansökan avser en ny prövning enligt miljöbalken för lagring av farligt avfall i form av impregnerat träavfall samt en utökad lagring av timmer.

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken får inte tillstånd meddelas i strid med detaljplan eller områdesbestämmelser. Verksamheten är belägen inom ett område som är detaljplanelagt för industriändamål. I Storuman – Stensele fördju-

på översiktsplan omnämns området som en kommunikationsknutpunkt och ett område där verksamheter som behöver goda transportmöjligheter kan etablera sig.

Negativa synpunkter på den planerade verksamheten har kommit in från SGU samt Stensele FVO och Stensele byalag. SGU anser att lokaliseringen är olämplig med anledning av att verksamheten ska ligga 800 m uppströms en reservvattentäkt. Vidare anser SGU att det är viktigt att kontrollera och begränsa de risker som föreligger. Stensele FVO och Stensele byalag har i ett gemensamt yttrande avstyrkt ansökan utifrån risken att reservvattentäkten, enskilda brunnar samt fisket kan påverkas.

Verksamheten ligger inom ett befintligt industriområde där nytt impregnerat virke lagras idag och området ligger nära bra kommunikationer i form av vägar och järnväg. Nackdelen med lokaliseringen är att verksamheten ligger 800 m uppströms en reservvattentäkt. Markförhållandena inne i vattenskyddsområdet är också sådana att vattnet från Trollbäcken inte rinner in i vattenskyddsområdet. Verksamhet hanterar enbart äldre impregnerat träavfall och ca 80 % av föroreningarna har lämnat materialet under förbrukningstiden. Vissa föroreningar är också hårt bundna i materialet. Utifrån det som framkommit i ärendet och med beaktande av de skyddsåtgärder som vidtas och de föreskrivna villkoren anser miljöprövningsdelegationen att riskerna har minimerats och att lokaliseringen är godtagbar.

Miljö kvalitetsnormer

Söder om verksamhetsområdet finns tjärnen Kråken som sedan rinner till Trollbäcken. Efter 1 km når Trollbäcken recipienten vattenförekomsten Stenselet som omfattas av miljö kvalitetsnorm för vattenförekomster. Stenselet är ett s.k. kraftigt modifierat vatten. Enligt gällande miljö kvalitetsnormer för Stenselet är kvalitetskraven god ekologisk potential 2027 och god kemisk status med undantag, i form av mindre stränga krav, för kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter (PBDE). Halterna av kvicksilver och PBDE är förhöjda för samtliga ytvattenförekomster i landet. För kvicksilver överskrids gränsvärdet i vattenförekomsten med stor sannolikhet som följd av atmosfäriskt nedfall. Halterna får dock inte öka.

Miljöprövningsdelegationens bedömning av den planerade verksamhetens inverkan på vattenförekomsten Stenselet är att verksamheten inte kommer att motverka eller hindra att den ekologiska potentialen och den kemiska ytvattenstatusen i Stenselet kan följas, samt att verksamheten inte riskerar att försämra någon enskild kvalitetsfaktor.

Verksamheten ligger på en grundvattenförekomst Umeälvsåsen/Stenseleområdet som har god kvantitativ och god kemisk grundvattenstatus. Miljö kvalitetsnormen är fortsatt god status. Bolaget har framfört att markförhållandena inne i vattenskyddsområdet är sådana att vattnet från

Trollbäcken inte rinner in i vattenskyddsområdet. Grundvattnet i området ligger också djupt i förhållande till verksamhetsområdet, på över 7 m. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att inget grundvattenuttag kommer att ske varför den kvantitativa statusen inte bedöms påverkas. Miljöprövningsdelegationen har dessutom föreskrivit ett antal skyddsvillkor för den kemiska grundvattenstatusen.

Miljöprövningsdelegationens bedömning av den planerade verksamhetens inverkan på grundvattenförekomsten Umeälsåsen/Stenseleområdet är att verksamheten inte kommer att motverka eller hindra att den kvantitativa och kemiska grundvattenstatusen kan följas, samt att verksamheten inte riskerar att försämra någon enskild kvalitetsfaktor.

Miljöprövningsdelegationens samlade bedömning är därmed att verksamheten kan tillåtas utifrån miljökvalitetsnormerna för vatten.

Sammanfattning av tillåtlighet

Den sökta verksamheten riskerar inte att bidra till att några miljökvalitetsnormer överskrids eller påverka några miljömål så att de riskerar att inte uppfyllas. Verksamheten strider inte mot detaljplanen för området. Något hinder för att bevilja tillstånd bedöms inte föreligga.

Villkor

Flera av villkoren som miljöprövningsdelegationen har beslutat om är i överensstämmelse eller liknande de som bolaget själva har föreslagit och har därför inte kommenterats särskilt.

Allmänna villkor

Syftet med det allmänna villkoret är att verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med de uppgifter som bolaget redogjort för i ansökan och åtagit sig.

Driftvillkor

Miljöprövningsdelegationen anser att det är viktigt att det absorberande materialet alltid finns på plats när lagring av farligt avfall sker. För att undvika risk för att förorena övriga varor ska allt impregnerat träavfall förvaras åtskilt från andra varor. Bolaget har uppgett att lagring av impregnerat träavfall inte kommer att ske ovan ytavrinningens riktning i förhållande till övrigt gods för att förhindra kontaminering.

Risken för spridning av föroreningar från impregnerat träavfall är störst när det finns en brottyta på träavfallet. För att hindra och minimera den risken anser miljöprövningsdelegationen att det är rimligt att ingen sågning, flisning eller annan behandling av avfallet får förekomma inom verksamheten. Det kan dock finnas vissa speciella tillfällen då t.ex. en ledningsstolpe behöver kapas och med anledning av detta har miljöprövningsdelegationen

delegerat till tillsynsmyndigheten att besluta om att detta får ske i särskilda fall och att föreskriva försiktighetsmått för hanteringen.

Det finns risk att träavfallet kan gå sönder eller skadas och att en brottyta uppkommer. Denna risk är troligtvis störst vid transport av avfallet. Miljöprövningsdelegationen anser att bolaget bör ha en beredskap för om denna situation uppkommer. Förvaringen av detta avfall ska ske på en tät och nederbördsskyddad yta. Om bolaget önskar lösa förvaringen på likvärdigt sätt, genom t.ex. förvaring i en tät och täckt container, är det också möjligt.

När det gäller risk för eventuella olägenheter i form av lukt och nedskräpning anser miljöprövningsdelegationen att det är lämpligt med ett villkor som reglerar att åtgärder ska vidtas omedelbart. Miljöprövningsdelegationen anser att det är befogat att tillsynsmyndigheten får besluta om de försiktighetsmått som kan behövas för att komma tillrätta med eventuella störningar som kan uppstå men som inte kan förutses i dagens läge.

Buller

Bullervillkoren har bestämts utifrån Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är tillräckligt att buller mäts när tillsynsmyndigheten anser att det finns anledning till detta, vilket t.ex. kan vara vid klagomål. Miljöprövningsdelegationen ger bolaget möjlighet att välja om de angivna värdena ska kontrolleras genom immissionsmätningar och/eller genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då bullrande verksamhet pågår.

Farligt avfall och kemikalier

Miljöprövningsdelegationen har valt att föreskriva ett allmänt villkor som rör hantering av flytande farligt avfall och kemikalier som eventuellt kan komma att hanteras in verksamheten.

För att minska riskerna för förorening vid eventuellt spill eller läckage bedömer miljöprövningsdelegationen att det finns någon form av saneringsutrustning lättillgängligt på området. Bolaget har uppgett att lagring av timmer normalt inte bedöms medföra någon ökad risk för självantändning då timmer inte är av ett poröst material som t.ex. sågspån. Om brand skulle uppstå till följd av en olycka eller liknande så finns det en större risk för spridning av branden då det finns mycket brännbart material på platsen, Miljöprövningsdelegationen anser med anledning av detta att som en extra försiktighetsåtgärd ska även utrustning för brandbekämpning finnas på området.

Kontroll

Riskerna med verksamheten ska undersökas och bedömas fortlöpande och systematiskt från hälso- och miljösynpunkt, enligt reglerna om egenkontroll i förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll. För att underlätta det egna utförandet och tillsynsmyndighetens granskning av egenkontrollen, ska

verksamhetsutövaren upprätta ett kontrollprogram som ska hållas aktuellt, och som vid behov ska revideras när verksamheten ändras. Kontrollprogrammet ska beskriva dels hur villkor efterlevs, exempelvis för utsläppskontroll, och dels hur recipientkontroll och annan nödvändig provning ska utföras, utvärderas, dokumenteras och rapporteras.

Miljöprövningsdelegationen anser att fokus i kontrollprogrammet ska ligga på att skydda grund- och ytvattnet i området. Hur ofta det adsorberande materialet (barken) ska bytas ut och hanteras är en väsentlig del av skyddet mot föroreningar och måste beskrivas utförligt i kontrollprogrammet.

SGU har framfört att de anser att kontrollprogrammet bör innehålla en handlingsplan för ifall en föroreningsspridning skulle uppkomma. Miljöprövningsdelegationen har valt att föreskriva ett villkor om detta som en extra skyddsåtgärd ifall något skulle hända. Handlingsplanen ska utformas i samråd med tillsynsmyndigheten och huvudmannen för vattentäkten.

Efterbehandling

Verksamheten kan medföra föroreningsskador på främst mark och vatten. Bolaget har undersökt befintliga markföroreningar i samband med att ansökan upprättats. Enligt miljöbalken ska den som förorenat också betala för sanering. Miljöprövningsdelegationen har därför föreskrivit att bolaget ska lämna in en efterbehandlingsplan till tillsynsmyndigheten och delegerat till tillsynsmyndigheten att godkänna planen och föreskriva om åtgärder.

Delegering

Miljöprövningsdelegationen får delegera till tillsynsmyndigheten att besluta i frågor av mindre betydelse. Miljöprövningsdelegationen gör bedömningen att de villkor där delegation gjorts till tillsynsmyndigheten är av mindre betydelse och att det är lämpligt, relevant och praxis att överlåta till tillsynsmyndigheten att besluta i dessa frågor.

Ekonomisk säkerhet

Ett tillstånd till miljöfarlig verksamhet kan för sin giltighet göras beroende av att en ekonomisk säkerhet ställs för avhjälpan av eventuell miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda.

Bolaget har i första hand yrkat på att de inte ska behöva ställa en säkerhet med hänvisning till att de är ett kommunalägt bolag, men med ett förslag på att villkor kan föreskrivas så att en ekonomisk säkerhet ska ställas om bolaget skulle säljas. I andra hand har de yrkat på att en säkerhet på 100 000 kr ska ställas som en borgen.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget är ett av kommunen helägt aktiebolag. Bolaget är dock en självständig juridisk person som inte kan likställas med kommunen oavsett de i dagsläget rådande ägarförhållandena och omfattas därför inte av undantaget enligt 16 kap. 3 § miljöbalken.

Miljöprövningsdelegationen begränsar den totala samtida lagringsmängden vid ett och samma tillfälle bland annat för att begränsa de kostnader som skulle kunna uppstå vid en konkurs. Därmed begränsas även den ekonomiska säkerheten som bolaget ska ställa.

När det gäller bolagets andrahandsyrkande anser miljöprövningsdelegationen att den föreslagna säkerheten på 100 000 kr är för liten. Utifrån riskerna och den kostnad som bolaget angett, att en lastbilstransport tar upp till 70 ton och kostnaden för transport och omhändertagande för varje transport är 78 000 kr anser miljöprövningsdelegationen att det är rimligt att säkerhet ställs för tio stycken lastbilstransporter utifrån de uppgifter som bolaget har framfört. Detta gör att säkerheten ska fastställas till 780 000 kr.

Miljöprövningsdelegationen prövar om den ställda säkerheten är betryggande. En säkerhet i form av pant, bankgaranti eller kommunal borgen är exempel på säkerheter som normalt bedöms betryggande för sitt ändamål.

Verkställighet

Bolaget har ansökt om verkställighetstillstånd med hänvisning till att verksamheten är en del i ett större infrastrukturprojekt, att den inte innebär någon betydande påverkan på omgivningen och att den inte är förenad med några risker ifall verkställighet meddelas. Stensele FVO och Stensele byalag samt SGU har avstyrkt tillstånd respektive konstaterat att lokaliseringen är olämplig. Miljöprövningsdelegationen anser att de skäl bolaget anfört inte motiverar undantag från huvudregeln att ett tillstånd får tas i anspråk först sedan det vunnit laga kraft. Ansökan om verkställighetsförordnande kan inte bifallas.

Igångsättningstid

Miljöprövningsdelegationen ska besluta om vilken igångsättningstid som ska gälla för verksamheten. Miljöprövningsdelegationen anser att fem år är en rimlig igångsättningstid för en helt ny verksamhet.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser, med beaktande av vad som ovan anförts och med hänsyn till föreskrivna villkor, att hinder mot verksamheten inte föreligger enligt miljöbalken. Verksamheten och dess lokalisering är godtagbara utifrån miljöbalkens mål i 1 kap., de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap., inklusive kraven på skyddsåtgärder och försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 §. Ansökan kan därför bifallas på det sätt och i den omfattning som framgår av beslutet.

Redogörelse för ärendet

Samråd

Bolaget har genomfört samrådsmöten med länsstyrelsen samt med Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Storumans kommun. Efter samrådsmötena kompletterades samrådet skriftligen per mejl och via telefonsamtal med länsstyrelsen.

Samråd har genomförts med utskick till särskilt berörda, vilket bedömdes vara närliggande verksamhetsutövare. Samråd har även hållits med allmänheten genom annonsering i Västerbottens-Kuriren, Folkbladet samt Storumanbladet. Utöver detta har bolaget även samrått med SGU, Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket. SGU har yttrat sig i samrådet.

Länsstyrelsen har beslutat att verksamheten inte innebär någon betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. miljöbalken.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning lämnades in till miljöprövningsdelegationen den 10 oktober 2016. Efter kompletteringar kungjordes ansökan i ortstidningarna Västerbottens-Kuriren, Folkbladet och Lokaltidningen i Sorsele - Storuman - Vilhelmina - Dorotea - Åsele - Lycksele och remitterades till länsstyrelsen, Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Storumans kommun, Stensele FVO och SGU. Yttranden har kommit in från SGU samt Stensele FVO och Stensele byalag.

Ansökan med yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Yrkanden

Bolaget har i ansökan yrkat på:

- att miljöprövningsdelegationen lämnar bolaget tillstånd att i huvudsaklig överensstämmelse med ansökningen få mellanlagra maximalt 3 000 ton impregnerat träavfall samtidigt inom angivet område, på fastigheten Luspen 3:116.
- att verkställighetstillstånd meddelas
- att verksamhetskoden 90.50 ska gälla för verksamheten.

Bolaget har under tillståndsansökans gång lämnat in en anmälan om miljöfarlig verksamhet i form av upplag timmer gällande maximalt 700 000 m³ fub (fast under bark) per år inom samma område.

När det gäller att ställa ekonomisk säkerhet har bolaget yrkat på följande:

Förstahandsyrkande:

Industri- och logistikcentrum Storuman AB (ILC AB) är 100 % kommunalägt bolag och yrkar således på att ingen säkerhet ska lämnas enligt 16

kap. 3 § Miljöbalken. Ett villkorsförslag är att om ILCAB eller NLC Storuman skulle säljas så måste det nya bolaget, om det ej är kommunalägt, av-sätta säkerhet för verksamheten.

Andrahandsyrkande:

ILC AB yrkar på att 100 000 kr ställs som säkerhet. 100 000 kr har utgått från att ställa säkerhet för ett inkommande parti. Det omfattar ca 60 – 70 ton där totalsumman för destruktion och transport blir ca 78 000 kr. De företag som kan tänkas behöva mellanlagra större mängder avfall av den typ ansökan avser är nätbolag eller järnvägsbolag (planen är att omhänderta avfall från Vattenfall och Inlandsbanan). Inga andra företag har behov att mellanlagra så stora mängder impregnerat träavfall. Dessa typer av bolag går ej överraskande i konkurs utan det finns alltid en god tidsfrist där ILC AB, om de uppmärksammar eventuella ekonomiska problem hos avtalskunder, har möjlighet att stoppa inkommande avfall. Det finns därför ingen risk att stora mängder kommer att ackumuleras utan möjlighet till omhändertagande.

Förslag till villkor

Bolaget har föreslagit följande villkor för verksamheten.

1. Verksamheten bedrivs i huvudsak överensstämmande med vad bolaget har uppgett eller åtagit sig i ansökningshandlingarna.
2. Bolaget ska senast tre månader efter påbörjad verksamhet ta fram ett kontrollprogram för att bevaka eventuell spridning.
3. Mellanlagringen ska ske på hårdgjord yta inom det ansökta området. Absorberande material ska placeras så att det fångar upp eventuella föroreningar när verksamhetsområdet används för mellanlagring av impregnerat träavfall.
4. Den hårdgjorda ytan ska regelbundet städas och avfallet ska skickas till destruktion.
5. Impregnerat träavfall och övriga varor inom terminalområdet ska förvaras åtskild så att ingen kontaminering sker.

Bolaget ser helst inget villkor om maxtid då omhändertagandet till stor del beror på mottagningsanläggningarna och ligger utanför bolagets rådighet. Det kan därför tillfälligt uppstå fördröjning i logistiken som inte är förvållat av bolaget. Bolaget bedömer inte heller att det är en avgörande faktor från ett miljöperspektiv då mycket av avfallet redan har legat ute i naturen i 30 – 60 års tid.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Lokalisering och nuvarande markanvändning

Lokaliseringen omfattas av en detaljplan för industriområde Storuman/Stensele, Plattan 4 m.fl. I Storuman – Stensele fördjupade översiktsplan, antagen 2011-05-03, omnämns området för omlastningsterminalen som en kommunikationsknutpunkt där en intermodal transportverksamhet också kan tjäna som incitament för etablering av framtida nya verksamheter, betjänta av goda transportmöjligheter. Översiktsplan stödjer således en mellanlagringsverksamhet som sedan ska gå vidare på järnväg.

Avstånd till närmaste boende samt samlad bebyggelse är 970 m. Placeringen är strategiskt förlagd i anslutning till två europavägar; E12 i öst-västlig riktning och E45 i nord-sydlig riktning, samt två järnvägssträckningar; Tvärbanan i östvästlig riktning och Inlandsbanan i nord-sydlig riktning.

Industriområdet har, från sågverket närmast Stensele i öster, stegvis över åren växt mot väster. Det dominerades från 1970-talet fram till 2002 av en spånskivefabrik. Då anlades också områdets interna matargata Timmervägen. En stor ombyggnad av lokalerna genomfördes för pelletstillverkning och anläggningen BioStor startade år 2006. Områdets nordöstra mest exploaterade del håller idag ett sågverk och ligger topografiskt på en gammal rullstensås där det mesta materialet redan är utvunnet.

Marken sjunker sedan från BioStor och sågverket mot Trollbäcken, parallell med Timmervägen, i sydväst. Trollbäcken rinner vidare till utkanten av kommunens vattenskyddsområde, ca 800 m sydväst om mellanlagringsytan, och rinner slutligen ut i Umeälven. Hela industriområdet inklusive verksamhetsområdet ingår även i en grundvattenförekomst (SE721900-156299).

Idag nyttjas delar av terminalområdet i huvudsak för lagring av skogsråvara, men även som upplag av byggnadsmaterial, t.ex. nyproducerade slipers. Utöver nämnda industrier nyttjas området norr om omlastningsterminalen och E12 för täktverksamhet.

I framtiden planeras ytterligare asfaltering inom terminalområdet för att tillgängliggöra arealer för lagring som är beroende av hårdgjord yta. Storuman kommun planerar även planläggning av mark, i anslutning till terminalområdet i sydväst. Planläggningen omfattar ny industrimark samt ett triangelspår som underlättar järnvägens in- och uttransporter till området.

Verksamhetsbeskrivning

Bolagets ansökan om tillstånd omfattar mellanlagring av farligt avfall motsvarande maximalt 3 000 ton impregnerat träavfall samtidigt lagring och av timmer upp till 700 000 m³ fub per år. Verksamheten ska ligga inom en yta på 15 000 m² vid omlastningsterminalen mellan Storuman och Stensele på fastigheten Luspen 3:116. Terminalområdet och all infrastruktur på fastig-

heten ägs av Storuman kommun och hyrs av ILC AB. Mellanlagring kommer att ske på en plan asfalterad yta.

Omlastningsterminalens NLC Storumans primära syfte är att hantera skogsråvara från väg till järnväg respektive järnväg till väg på ett effektivt, rationellt och kostnadseffektivt sätt. Andra godstyper och transportslag ska utvecklas successivt och mellanlagringen av impregnerat träavfall är en del i denna utveckling. Det finns fortfarande stora ytor inom omlastningsterminalens verksamhetsområde som skulle kunna nyttjas för annan typ av lagring än skogsråvara. En förfrågan av järnvägsbolaget Inlandsbanan AB samt energibolaget Vattenfall Eldistribution AB om mellanlagring av förbrukade slipers respektive förbrukade ledningsstolpar har inkommit till bolaget.

Slipers

Mellanlagringen av slipers omfattar ca 1 100 ton träslipers (ca 15 000 slipers) och majoriteten av träslipers är kreosotimpregnerad. En liten andel, ca 20 ton (300 slipers), kan vara saltimpregnerad med arsenik, koppar och krom. Den förbrukade slipersen har en ålder av 30 – 60 år.

Slipers kommer att transporteras till terminalområdet via järnvägen, ca 3 000 slipers åt gången, och lastas av inom angivet område. Mellanlagring av enskilda parti kommer inte att ske längre än ett år och mest troligt kommer slipers inte att mellanlagras längre än tre månader, innan de via järnväg skickas till destruktion.

Ledningsstolpar

Mellanlagringen av ledningsstolpar kommer i nuläget att omfatta ca 10 000 ton förbrukade ledningsstolpar/år. Ledningsstolparna har en ålder av minst 30 år och är impregnerade med kreosot eller CCA-impregnering. I praktiken kommer ett antal lastbilstransporter (en lastbilstransport tar ca 60 – 70 ton) med stolpar in för avlastning och mellanlagring innan det skickas vidare med tåg för destruktion.

Kreosotimpregnering

Kreosot är en tjärlik blandning som till mesta del består av PAH (polycykliska aromatiska kolväten), heterocykliska föreningar och fenoler, men även av mer än 200 andra olika kemiska föreningar. Kreosot är inget enhetligt begrepp utan det finns flera kreosotoljor med olika egenskaper. Kreosot är en trögflytande vätska som är tyngre än vatten och till stor del har låg vattenlöslighet. Den stora mängden komponenter i kreosot gör att dess spridning är komplex och kan ske genom avdunstning (naftalen och andra relativt flyktiga föreningar), spridning av fri fas och genom utlakning och fortsatt spridning med vatten samt genom partikeltransport av förorenade sediment- och jordpartiklar.

Kreosot är hälso- och miljöfarligt och klassas enligt EU:s begränsningsdirektiv (76/769/EEG) som cancerframkallande. Kreosoten innehåller även ett

flertal ämnen som har så kallade PBT-egenskaper, de är långlivade (persistenta), kan lagras i levande vävnad (bioackumulerbara) och är giftiga (toxiska).

En ny impregnerad träsliper innehåller 5 - 7 kg kreosotolja och studier har visat att 80 % av kreosoten lämnar slipern under en livslängd (30 år) och läcker ut till luft, mark och vatten. Kreosoten som hamnar i banvallen bryts till stor del ned. Vissa beståndsdelar finns dock kvar och begränsar möjligheterna att återanvända grus- och stenmaterialet i banvallen. Uttjänta järnvägsslipers kan dock innehålla mycket höga halter av PAH:er även efter flera årtiondens användning. Förbrukade träslipers innehåller därmed fortfarande en del kreosot även om det främst är i slipers kärna. Studier på ledningsstolpar har visat att kreosotinnehållet avtar under första året med 10 – 25 %. Trots utlakning av kreosot så visar litteraturstudier att de högsta halterna av kreosot i marken påträffas direkt intill det impregnerade virket.

Det finns dock föroreningarna i kreosoten som är mer rörliga. Kreosot transporteras i princip vertikalt i marken tills den når ett tätt lager (t.ex. lera eller berg) varvid den ackumuleras och sprids sidledes tills den når jordspäckor eller nedåtriktade zoner med högre genomsläpplighet. Jordspäckor kan t.ex. uppstå när en jordmassorna har hög lerhalt som innebära en ökad risk för sprickbildning i jordmaterialet, där föroreningar snabbt kan förflytta sig från markytan till grundvatten.

Den största spridningen av kreosotprodukter sker när virket står i kontakt med vatten och sediment. Under de förhållanden där sliprar inte står i direkt och ständig kontakt med vatten verkar spridningen i marken vara mycket begränsad. Fältstudier av utlakning av kreosotimpregnering visar inga resultat på en spridning av PAH sker längre bort än en halvmeter från virket. En litteraturstudie som genomförts visar också att exponering av kreosot till följd av avdunstning via luft från slipers på banvall kan anses som försumbar.

Saltimpregnering och CCA

En viss andel av slipers, ca 21 ton av 1 100 ton, kan vara saltimpregnerade. Saltimpregnering var en vanlig metod under andra världskriget då tillgången på kreosotolja var begränsad. Saltimpregneringen kunde ske med hjälp av olika vattenlösliga saltmedel som ofta innehöll arsenik, krom och zink, vilket gav en karaktäristisk grön färg på det impregnerade virket. Under 50-talet kom impregneringsmetoder med hjälp av arsenik, krom och koppar (CCA-impregnerat virke), vilket en viss andel av ledningsstolparna kan vara impregnerad med. De krombaserade saltmedlen är vattenlösliga och innehåller salter, syror och oxider av arsenik, koppar, krom, zink, bor, fluor och fosfor i varierande kombinationer. Arsenik är cancerframkallande, har mycket hög farlighet och kan vara akut toxiskt. Generellt kan det sägas att koppar och arsenik lättare lakas ut än krom. Metallerna kan inte sägas lämna virket i samma omfattning som t.ex. kreosotföreningar, utan en stor andel av

metallerna är fortfarande fixerade i träet. Metallernas förmåga att binda är därmed god. Det kan även ses i deras begränsade rörlighet i mark när de väl lakats ut som indikerar att de binder till jordpartiklar. Genomförda studier har visat att ca 3-7 % arsenik, 3-5 % koppar och 1-3 % krom hade lämnat undersökta ledningsstolpar av hög ålder (29 – 41 år). Studien visar också att spridning av koppar och krom är mycket begränsad i mark. I studier gjord på impregnerade stolpar återfinns ca 75 – 90 % av metallerna inom 0 – 20 cm från stolpen. Arsenik har dock en högre rörlighet i mark och sprids vanligtvis med en vertikal rörelse ner i jorden, men även här återfanns mycket små mängder på ett djup av 10 – 20 cm. Sammanfattningsvis redovisades att för samtliga studerade stolpar, oavsett jordart, att det metallkontaminerade markområdet är litet.

Lagring av timmer

Idag bedrivs en verksamhet med lagring och omlastning av timmer inom området. De framtida lagringsmängderna kommer dock att öka och verksamheten kommer då att bli anmälningspliktig. De totala mängderna timmer som kan komma att lagras är maximalt 700 000 m³ fub (fast under bark) per år.

Det kan periodvis även lagras en del virke inom ytan, men det kommer att ske på ett sådant sätt att det inte föreligger någon risk för sammanblandning eller att föroreningar kan kontaminera virket. Mellanlagringsytan kommer att städas innan den används för virkeslagring. Skulle lagring av virke pågå samtidigt som mellanlagring av impregnerat träavfall kommer virket alltid att ligga ovanför ytavrinningens riktning med tydligt skilda lagringsytor som inte har kontakt med varandra. Lagring av trävirke inom området kommer främst att uppstå under perioder då inte hela verksamhetsområdet nyttjas för mellanlagring av impregnerat träavfall. Verksamheten planeras pågå över flera år även om enskilda partier endast tillfälligt kommer att lagras innan vidare transport. All nödvändig märkning och information kommer att finnas inom området.

Det bedöms inte föreligga någon ökad risk för självantändning då timmer inte är av ett poröst material som t.ex. sågspån. Om brand skulle uppstå till följd av en olycka eller liknande så finns det en större risk för spridning av branden då det finns mycket brännbart material på platsen.

Det finns en något ökad risk för skadedjursangrepp om timmer ligger under lägre perioder i fuktig miljö. Skadedjuren skulle teoretiskt kunna sprida sig till närbelägna skogar. Timret kommer dock att ligga solexponerat och under ett kortare tidsintervall vilket minskar risken drastiskt. Bedömningen är att upplaget inte kommer att medföra någon betydande risk för ökat skadedjursangrepp i omgivande skogar.

Verkställighetstillstånd

Med anledning av att det finns ett överhängande behov av att kunna mellanlagra det impregnerade träavfallet då det är en del i större infrastrukturprojekt yrkar bolaget på att verkställighetstillstånd meddelas. Motiven är att det är uppenbart att verksamheten inte innebär någon betydande påverkan på omgivningen och att det inte är förenad med några risker ifall verkställighet meddelas.

Länsstyrelsen har även beslutat om icke betydande miljöpåverkan. Verksamheten kommer att bedrivas inom ett redan befintligt industriområde vilket är att föredra framför det sedvanliga sättet att låta begränsade mängder lagras på mindre lämpliga platser i anslutning till upprustningsplatsen. Det finns även en stor miljönytta med att mellanlagra avfallet på det ansökta verksamhetsområdet. Det är en lämplig lokalisering för ändamålet där god kontroll kan ske. Ifall inte verkställighet beviljas kommer det istället att ligga på plats där avfallet uppkommit och vid lokal som ej är avsedd för mellanlagring och där naturmiljöer kan påverkas.

Industriutsläppsförordningen

Då verksamheten omfattades av industriutsläppsförordningen (2013:250) genom verksamhetskoden 90.45 B när ansökan lämnades in så har bolaget redogjort för detta i ansökan.

Om en anläggning är en s.k. IED-anläggning ska ansökan innehålla en redogörelse för hur berörda offentliga BAT-slutsatser (Best Available Technique) och BREF-dokument (BAT Reference Document) uppfylls samt en statusrapport.

Generellt används inga specifika tekniker för denna verksamhet då det handlar om mellanlagring utan några industriprocesser. Det finns dock mer allmänna BAT-slutsatser som till viss del omfattar även den planerade verksamheten. Bolaget har presenterat hur den planerade verksamhetens förhållningar sig till dessa BAT-slutsatser.

En statusrapport har tagits fram som redovisar aktuell föroreningsituationen i mark och grundvatten för att i framtiden ha referensvärden att återgå till.

Efter ändringen av miljöprövningsförordningen är dock verksamheten inte längre en industriutsläppsverksamhet.

Avfall

En mindre mängd avfall likande hushållsavfall kommer att uppstå från den byggnad som används som personalrum inom omlastningsterminalens område. Denna byggnad ligger utanför verksamhetsområdet.

Det absorberande materialet (barken) kommer att bytas ut i samband med att avfallet lastas för vidare transport och skickas tillsammans med övrigt avfall till destruktion. Ingen provtagning av detta kommer att ske då det förutsätts kunna hålla samma typer av föroreningar som övrigt avfall. Avfallet kommer att levereras så fort förbränningsanläggningen har möjlighet att motta avfallet.

Kemikalier

Inga kemikalier kommer att förvaras inom verksamhetsområdet. Idag förekommer dock lagring av max 30 m³ diesel för tankning inom omlastnings-terminalens område. Det är företaget Umebränsle som äger anläggningen och ansvarar för skötsel och drift.

Allmänna hänsynsregler

Bolaget har redovisat hur de uppfyller de allmänna hänsynsreglerna.

Bolaget har såväl kunskaper som personella resurser för den tillståndssökta verksamheten. Genom de åtgärder som har redovisats i ansökan anser bolaget att tillräckliga försiktighetsmått kommer att vidtas. Bolaget eftersträvar att, i den mån det är möjligt och rimligt, använda material som möjliggör att så mycket som möjligt kan återanvändas eller återvinnas när verksamheten ska avvecklas.

Verksamheten i sig innebär att materialet kan transporteras via tåg och därmed minska utsläpp förknippad med lastbilstransporter, vilket både är resurshushållande, effektivt och mer miljövänligt.

Verksamheten har en väl vald lokalisering som näst intill är unik i denna del av landet eftersom det är en knutpunkt för två europavägar samt två järnvägssträckor. Platsen för mellanlagring har under lång tid varit ett avskilt industriområde utan närbelägna bostäder och är idag ett logistikcenter där syftet är mellanlagring innan vidare transport.

De försiktighetsåtgärder som vidtas är tillräckliga för att avhjälpa skada på miljön. Kontrollprogram ska utformas så att eventuella föroreningar kan upptäckas och avhjälpas innan skada på miljön hinner uppstå. Det har även innan verksamheten påbörjades fastställts nivåer av skadliga ämnen kopplat till verksamheten så att det på ett enkelt sätt går att fastställa nivån på eventuell efterbehandling vid verksamhetens avveckling.

Kontroll av verksamheten

Bolaget ska upprätta ett kontrollprogram, godkänt av länsstyrelsen, senast tre månader efter att verksamheten kommit igång. Kontrollen ska riktas främst till provtagning av mark och vatten med avseende på föroreningar kopplad till verksamheten.

Veckovis tillsyn av området kommer att genomföras under den tid som mellanlagringen sker. Placering av barriärer och absorberande material ska kontrolleras samt uppsikt hållas så att avfallspill inte hamnar utanför planerad plats. Eventuella avvikelser samt åtgärder ska dokumenteras.

Provtagning av jord, yt- och grundvatten samt sediment har genomförts i syfte att undersöka aktuell status intill den planerade ytan för mellanlagring samt spridning av eventuella föroreningar utanför området, i bedömd flödesriktning. Proverna analyserades med avseende på alifater, aromater, PAH, metaller och kreosotföreningar. Erhållna analysresultat från respektive provtagning innehöll inga halter över aktuella riktvärden, Naturvårdsverkets riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM). Dessa provtagningar innebär att förekomsten av föroreningar kopplad till den kommande verksamheten är känd vilket även gör det lättare att kontrollera verksamheten i det kommande kontrollprogrammet.

Tidigare provtagningspunkter, val av analyser (alifater, aromater, PAH, metaller och kreosotföreningar) samt analysresultat kan ligga till grund för kommande kontrollprogram. Provtagning kan efter att mellanlagringsverksamheten påbörjats ske löpande för att övervaka och kontrollera verksamheten. Provtagningsfrekvens kan bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.

Uppstår förhöjda halter utanför verksamhetsområdet kan vattenprovtagningen utökas till att omfatta även vattenskyddsområdet och Trollbäckens utlopp i Stenselet. I nuläget bedömer bolaget dock att detta inte är nödvändigt eftersom provtagning uppströms vattentäkten är planerad, och riskerna för spridning har bedömts som små. Vid eventuell föroreningsspridning så skulle det detekteras redan vid provtagningspunkten i Trollbäcken som omfattar både ytvatten och sediment.

Miljökonsekvensbeskrivning

Av bolagets beskrivning av miljökonsekvenserna framgår i huvudsak följande:

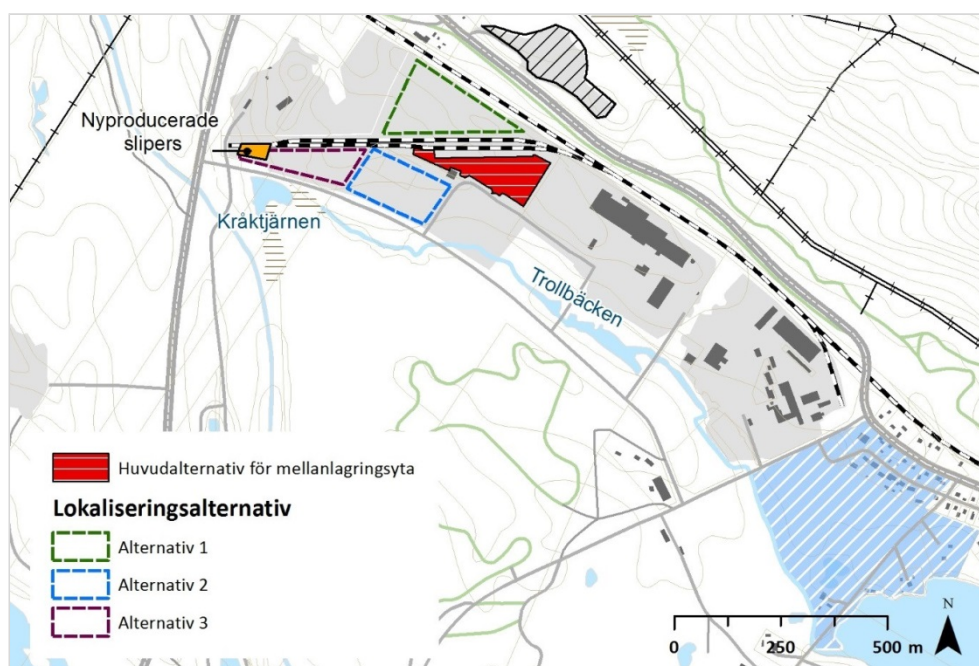
Lokaliseringsalternativ

Vald lokalisering och alternativa utformningar/lokalisering

Syftet med att presentera alternativa lokaliseringar och utformningar är att visa varför en specifik plats och utformning har valts. I vissa fall är det inte möjligt att presentera andra alternativ då en viss verksamhet är kopplad till en plats med speciella förutsättningar. På grund av detta har bolaget valt att inte presentera några andra lokaliseringsalternativ utanför omlastningsterminalens yta. Det beror på att mellanlagringsytan är kopplad till den knutpunkt som två järnvägar, Inlandsbanan och Tvärbanan, samt Europavägarna E12 och E45 utgör. Mitt i detta nav ligger dessutom en omlastningsterminal med en väl utbyggd infrastruktur för att omhänderta olika typer av gods. Det

finns ingen liknande plats med samma möjligheter i denna del av Norrlands inland. Att förlägga mellanlagringen på någon annan plats i Sverige skulle motverka syftet med mellanlagringen eftersom det är i denna landsände behovet föreligger just nu av att byta ut järnvägsslipers och ledningsstolpar.

Bolaget bedömer det inte rimlig eller lämpligt ur miljösynpunkt att anlägga ny mark intill järnvägen och upprätta infrastruktur enbart för mellanlagringen av det impregnerade träavfallet. Istället har en redan industrialiserad plats valts där omlastningsverksamhet med väl utbyggd infrastruktur redan förekommer, nära en järnvägsknutpunkt som möjliggör tågtransport både från norr, öster och söder. Det skulle dock vara en teoretisk möjlighet att mellanlagra på andra ytor inom omlastningsterminalen än huvudalternativet.

Lokaliseringsalternativ

Lokaliseringsalternativ 1

Alternativ 1 har inte bedömts som lämplig eftersom markfuktigheten i området är betydligt högre p.g.a. att stickspåret skapar en barriär i ytavrinningsriktning, vilket leder till en större risk för föroreningsutbredning i jämförelse med huvudalternativet. Detta område är inte heller asfalterat.

Lokaliseringsalternativ 2

Alternativ 2 skulle kunna vara en möjlig lokalisering. Detta område är idag inte anlagt för lagringsverksamhet och en betydande andel schaktmassor skulle behöva flyttas. Bedömning är att det inte är kostnadseffektivt att anlägga asfalterad mark här då det inte finns några fördelar ut ett miljöperspektiv jämfört med huvudalternativet.

Lokaliseringsalternativ 3

Inom området för alternativ 3 lagras idag nyproducerade slipers. Det är inte tillåtligt att blanda byggnadsmaterial med avfall om det finns en risk att de påverkar varandra, vilket gör detta område mindre lämpligt. Det medför även en försvårad provtagningsprocess i kontrollprogrammet, då det kan vara svårt att urskilja var eventuella föroreningar kan ha sin källa.

Nollalternativ

Mellanlagringsytan skulle mest troligt hålla andra godstyper, t.ex. träråvara, om detta tillstånd inte beviljas.

Slipers och ledningsstolpar skulle mest troligt inte mellanlagras innan destruktion utan försvaras vid den plats där avfallet uppkom i väntan på transport. Det innebär att man har mindre kontroll på eventuella föroreningar som kan uppstå från avfallet och därmed ökar risken i det området där mellanlagringsverksamhet inte har prövats. Att låta det impregnerade avfallet ligga kvar i närheten av de platser där det uppkommer bedöms inte som mest lämpligt ur miljösynpunkt.

Utsläpp till mark och vatten

De lägre liggande jordarten i området består av isälvssediment som kan härledas från den kraftiga avsmältningen som skedde från Storblaiken för flera tusen år sedan. Isälvssediment kan innehålla alla fraktioner, från grus till lera, men fraktioner är ofta sorterade i lager. Markens genomsläplighet kan därför variera. Bortschaktning av de översta lagren isälvssediment och ersättning av ballastmassor har skett efter det att industriområdet togs i bruk. Ballastmassorna består främst av grusig sand av okänd tjocklek med ett ca 30 cm tjockt lager av krossmassor ovanpå.

Terminalområdet ligger inom huvudavrinningsområdet Umeälven. Huvudavrinningsområde är uppdelat i mindre områden kallad delavrinningsområden. Terminalområdet omfattar i huvudsak delavrinningsområdet Utloppet av Stensele, men gränsar i väster mot delavrinningsområdet Inloppet i Stensele. Förutom omlastningsterminalens verksamheter så finns det även ett sågverk, öster om terminalområdet, som belastar samma dagvattennät inom denna del av avrinningsområdet. Det finns ingen information om eventuella kontroller till följd av sågverkets verksamhet.

Terminalområdet ligger på ett grundvattenmagasin (SE721900-156299) med sand- och grusförekomst som har ovanligt goda uttagsmöjligheter, storleksordningen 25-125 l/s (ca 2 000-10 000 m³/d). Grundvattnet ligger ca 7 - 9 m under verksamhetsområdets yta vilket är relativt djupt.

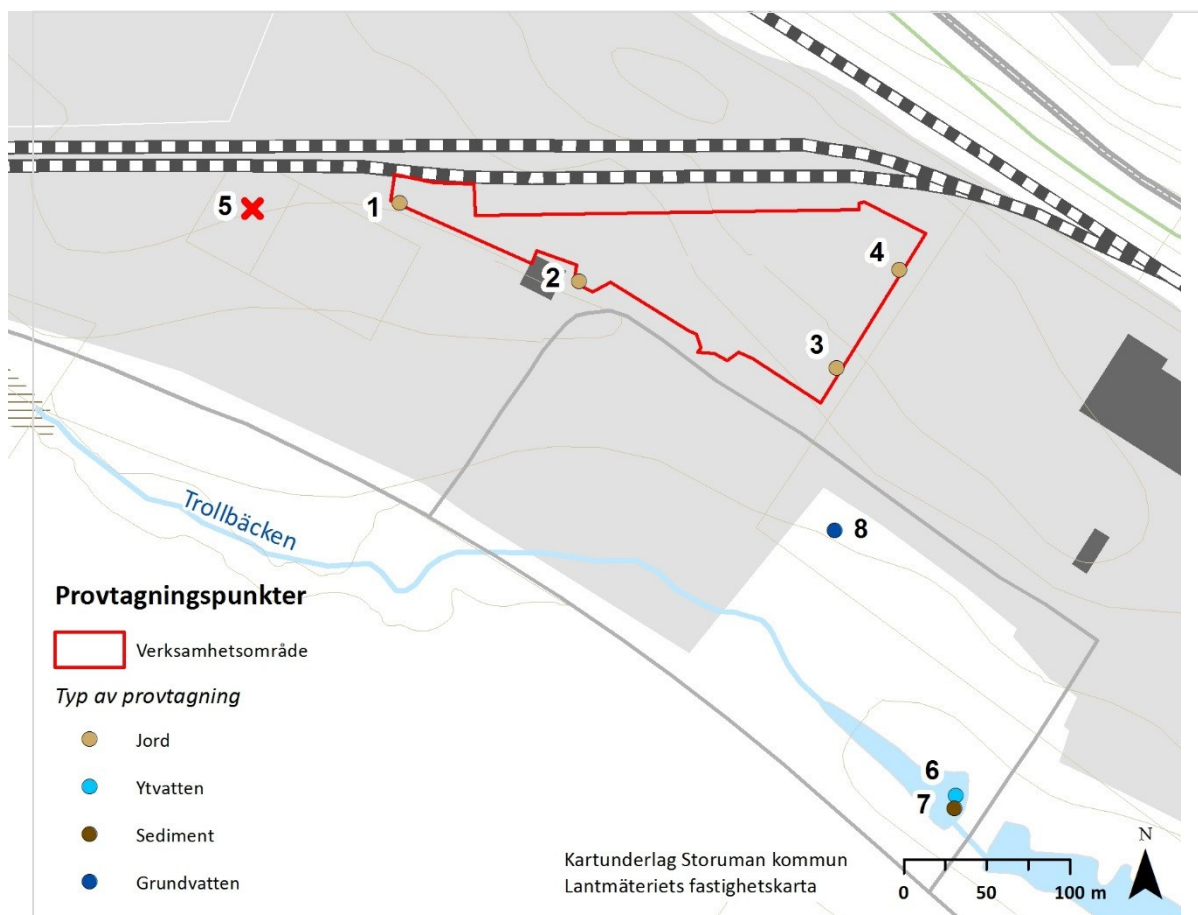
Strax sydväst om terminalområdet ligger en mindre tjärn Kråktjärnen, som rinner till Trollbäcken. Trollbäcken är en bäck, men blir betydligt bredare sydost om verksamhetsområdet, vilket fungerar som en naturlig fördröjare under högvatten. Trollbäcken rinner ca 1 km, längs med vattenskyddsområ-

dets södra kant, innan det når recipienten Stenselet som är en del av Umeälven. Markförhållandena inne i vattenskyddsområdet är sådan att vattnet från Trollbäcken inte rinner in i vattenskyddsområdet.

År 2012 togs även vattenprover i Kråktjärn samt den nedre delen av Trollbäcken. Gällande närsalterna är fosforhalterna låga för både Kråktjärnen och Trollbäcken medan kvävehalterna är måttligt höga (jmf Naturvårdsverket bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag). Undersökningen av metallförekomster visar på låga till mycket låga halter. Trollbäcken visar på svagt surt vatten vilket bland annat kan inverka på metallers löslighet i vatten.

Markfuktigheten är låg inom området eftersom järnvägen skapar en tydlig barriär mot norr vilket leder till mindre vattengenomströmning i området. Järnvägsspåren och vägdiken styr ytavrinningen från mellanlagringsytan i riktning ner mot Trollbäcken, dels i en västlig riktning, dels i sydostlig riktning. Ytvattnet når aldrig Trollbäcken då det hinner infiltreras i dikena p.g.a. den ringa mängden. Detta gäller även under vår och höst. Det finns en vägtrumma som går under utfarten från ansökningsområdet till den väg som leder vidare till Timmervägen. Vägtrumman kopplar således samman dikena som följer längs med ansökningsområdets södra gräns.

För att få en uppfattning om eventuella föroreningar intill mellanlagringsytan har en riktad undersökning av mark och grundvatten i området genomförts under sommaren 2016. Undersökningen omfattade provtagning av jord, grundvatten, ytvatten respektive sediment. Provtagningspunkterna placerades i syfte att undersöka aktuell status intill den mellanlagringsytan samt spridning av eventuella föroreningar utanför området, i bedömd flödesriktning. Främst är det inom det planerade verksamhetsområde, men även ett prov av sedimenten har genomförts i recipienten Trollbäcken. Vid provtagningspunkt 4 har det tidigare förvarats impregnerade träslipers. Dessa är dock flyttade utanför verksamhetsområdet. Proverna analyserades med avseende på alifater, aromater, PAH, metaller och kreosotföreningar. Erhållna analysresultat från respektive provtaget medium innehöll inga halter över aktuella riktvärden. Flertalet ämnen/parametrar underskred laboratoriets rapporteringsgränser.

Provtagningspunkter 1-8. Punkt 5 blev ej provtagen pga. lågt vattenstånd

Risk för framtida förorening av mark och grundvatten utgörs av de farliga ämnena som slipers och ledningsstolpar är impregnerade med, främst är kreosot (från kreosotimpregnering) samt metallerna krom, koppar och arsenik (från CCA-impregnering). Utlakning av dessa ämnen kan ske och risken ökar vid nederbörd, samt om en sliper eller en ledningsstolpe går sönder vilket gör att ämnena lättare sprids. Marken inom terminalområdet är utfyllt med fyllnadsmaterial som har hög genomsläpplighet vilket medför att spridningsförutsättningarna klassas som goda. Spridning genom det naturliga jordlagret bestående av isälvssediment bedöms vara varierad. Mellanlagringen kommer att ske på en plan, asfalterad yta. Det impregnerade avfallet kommer därmed ej att vara i ständig kontakt med sediment och vatten, vilket kraftigt begränsar spridningsrisken. Eventuellt spill från virket kommer regelbundet att städas upp och skickas med avfallet för destruktion.

Vatten- och avloppsledningar som löper under terminalområdet kan fungera som en spridningsväg. Hårdgjord yta över hela det planerade området för mellanlagring minskar risken för spridning av föroreningar i mark och grundvatten.

Nederbörd från regn och snö bedöms till viss del öka risken för eventuell utlakning. En stor del av kreosotimpregneringen har redan lämnat virket

p.g.a. avfallets ålder och en betydande risk för utsläpp av föroreningar från virket bedöms som mycket liten. Metallerna i CCA impregneringen är redan hårt bunden och utlakning begränsad. Bedömningen är att det inte finns något behov av tak, i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter om träskyddsbehandling genom tryck- eller vakuuminpregnering (NFS 2001:6, 16 §). Kostnader för byggnationer av ett eventuellt tak och invallningar är mycket höga och står inte i proportion till eventuella miljövinster. Speciellt takkonstruktionen behöver vara mycket hög för att fordon ska kunna lasta avfallet. Bolaget anser att täckning av avfallet inte är aktuellt eftersom avfallet enbart ska korttidslagras under ca 1-2 månader, men mest troligt kortare tid och att det därför inte bedöms rimligt i förhållande till eventuell miljönytta. Som en extra försiktighetsåtgärd kommer absorberande material, t.ex. bark att läggas i ytavrinnigens riktning, i verksamhetsområdets ytterkanter. Absorberande materialet byts ut med jämna mellanrum för att ytterligare minska spridningsrisken. De föroreningar som finns kvar efter så lång tids användning i fält kommer ej att vara vattenlösliga vilket gör att de lättare fäster till partiklar som fångas upp av det absorberande materialet. För att det absorberande materialet inte ska spridas utanför verksamhetsområdet kommer trästolpar att läggas längst med kanterna med absorberande material.

Skulle en slipers eller ledningsstolpe gå söder och därmed uppvisa en färsk brottyta så är risken högre för utlakning. Avfallet mellanlagras dock under en begränsad tid och utlakning av någon betydande mängd bedöms inte uppstå. Risken att slipers och stolpar går sönder under mellanlagring är begränsad då denna risk i princip endast uppstår under dit- och borttransport. Även här skulle eventuella föroreningar till stor del fångas upp av det absorberande materialet.

Risken för att en begränsad mängd föroreningar ska nå utanför den asfalterade ytan finns även om den bedöms som liten. Konsekvenserna av det bedöms som låg då kreosotoljan till stor del har låg vattenlöslighet och majoriteten av impregneringen redan har lämnat virket. Skulle föroreningar nå utanför den asfalterade ytan så har impregneringen generellt låg rörlighet i marken. Teoretiskt skulle föroreningar kunna transporteras med ytavrinningen utanför den asfalterade ytan och vidare ner mot vägdiken syd/sydväst om mellanlagringsplatsen, men vägen till känsliga områden eller recipienter är lång i sammanhanget och svackdiken fångar även upp en betydande del av de ämnen som kan finnas i ytavrinningen. Det sker även en nedbrytning av kreosot över tid. Denna nedbrytning är mer begränsad för saltimpregnering p.g.a. av metallhalterna, dock har studier visat att även saltimpregnering har en mycket begränsad rörlighet i mark. Risken för föroreningsspridning av vattenlösliga ämnen är begränsad p.g.a. avfallets långa användningstid ute i fält, av den anledningen har det inte bedömts rimligt eller miljömässigt motiverat att genomföra någon uppsamling och rening av dagvatten.

Grundvattnet i området ligger djupt och skulle det spridas föroreningar utanför det asfalterade området genom ytavrinning så bedöms risken som myck-

et liten att de vandrar mer än 7 m ner i jordlagren och når grundvattnet. Studier har visat att föroreningar endast når några decimetrar i mark. Grundvattenförekomstens kemiska status bedöms ej påverkas.

Bedömning är att det är en mycket liten risk, att ämnen från kreosot- och saltimpregneringen från slipers och ledningsstolpar, skulle lämna virket i en sådan omfattning att det sker en påverkan på grund- och ytvatten, och därmed även innebär en potentiell risk för vattenskyddsområdet. Marken i området är ej jungfrulig mark utan har under lång tid använts som industriområde.

Vid bevattning av timmer är det främst läckage av fosfor som är den parameter som är viktigast att beakta, men utsläpp av kväve och TOC kan också bidra till påverkan på recipient. Timret inom terminalområdet kommer dock inte att bevattnas. Det kommer således inte att ske något utsläpp till vattendraget Trollbäcken. Lakvatten från nederbörd bedöms vara så begränsad till följd av avdunstning att inga betydande mängder närsalter eller organiskt material kommer att läcka ut till mark och till yt- och grundvatten.

SGU har i sitt yttrande sagt att lokaliseringen är olämplig. Detta är en generell bedömning som för vissa verksamheter stämmer med tanke på impregneringens effekter på hälsa och miljö samt de mark- och vattenförorening som uppdragats kring historiska impregneringsanläggningar. En bedömning har gjorts för just denna plats med rådande lokala förutsättningarna både gällande omgivningen och hur verksamheten planerats (endast en mellanlagring av gammalt impregnerat virke med skyddsåtgärder och provtagningskontroll). Lokalisering har då bedömts som lämplig och riskerna har bedömts som små.

Miljö kvalitetsnormer

Av de miljö kvalitetsnormer som Sverige har införlivat är det främst omgivningsbuller, luft och vatten som skulle kunna vara aktuell för denna verksamhet. Bolaget bedömer dock att verksamheten inte kommer att leda till att några miljö kvalitetsnormer överskrids.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Kråktjärn och Trollbäcken rinner strax söder om platsen för mellanlagring och är inte upptagna som en vattenförekomst enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige) och därmed har det inte heller bestämts någon kvalitetsnorm för vattenförekomsterna.

Vattnet från Kråktjärn och Trollbäcken når sjön Stenselet (SE721733-156716) som är en del av Umeälven. Miljö kvalitetsnormen för Stenselet är god ekologisk potential 2027. Stenselet har dock tidsfrister för kontinuitet och flödesreglering fram till år 2027 samt morfologiska förändringar till år 2021. Gällande de biologiska och fysikaliska-kemiska kvalitetsfaktorerna är de ej klassade. De hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna varierar från God

till Dålig till följd av att sjön är reglerad. Stenselet har God kemisk ytvattenstatus där inga tidsfrister är satta. Det finns dock mindre stränga krav för kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter. Stenselet har klassats som ett kraftigt modifierat vatten.

Det finns även utmarkerat en grundvattenförekomst under industriområdet kallad Umeälvsåsen/Stenseleområdet som har bedömts ha God kvantitativ status och God kemisk grundvattenstatus. En God kvantitativ status innebär att vattenbildningen och vattenuttaget är i balans. Den ansökta verksamheten kommer ej att ta ut något vatten och ej påverka vattenbildningen. Det är främst arsenik, PAH, koppar och krom som teoretiskt kan beröra God kemisk grundvattenstatus. För de ovanstående metallerna i avfallet har spridningen visat sig vara mycket begränsad, speciellt med de skyddsåtgärder (t.ex. tät yta, absorberande material) som planeras. Gällande spridning av PAH så har en stor del av dessa föreningar redan lämnat avfallet. För de mängder som eventuellt skulle kunna lakas ut har fältstudier visat att de når ca 0,5 m från källan. Avståndet ner till grundvattnet är betydligt längre. I studierna har det även förts ett resonemang kring jordarternas täthet och att studierna är gjorda på material som är tätare än en banvalls översta lager. Jordarterna runt den ansökta mellanlagringsplatsen bedöms betydligt tätare än i en banvall och därför har studiernas resultat bedömts som överförbart till mellanlagringen omgivning, både den asfalterade ytan och de omkringliggande jordarterna. Baserat på detta så är risken mycket låg att sådana mängder lakas ut att den kemiska grundvattenstatusen påverkas.

Den ansökta verksamheten kommer ej att påverka några av de enskilda biologiska, fysikaliska kemiska eller hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna. Även om flertalet metaller (arsenik, koppar, krom och zink) finns i avfallet har spridningen visat sig vara mycket begränsad, speciellt med de skyddsåtgärder som planeras. Risken att en begränsad mängd föreningar skulle nå utanför verksamhetsområdet bedöms som liten. Att föreningar skulle nå Stenselet 1 km bort och dessutom i en sådan mängd att de påverkar kvalitetsfaktorerna bedöms ej som sannolikt. Det kommer ej att ske någon verksamhet inom verksamhetsområdet som påverkar de hydrologiska kvalitetsfaktorerna.

Det planerade projektet bedöms inte medföra någon försämring av status på sjön Stenselet eller grundvattenförekomsten Umeälvsåsen/Stenseleområdet bland annat eftersom de skyddsåtgärder som är planerade förebygger spridning av föreningar samt att föreningarna har låg rörlighet i mark.

Miljömål

Bolaget har redovisat den planerade verksamhetens påverkan på de nationella miljömålen. De miljömål som teoretiskt kan påverkas negativt är Giftfri miljö, Levande sjöar och vattendrag samt Grundvatten av god kvalitet. Främst är det föreningars eventuella spridning till mark och vatten som kan påverka ovan angivna miljö kvalitetsmål. Mellanlagringen kan bidra till

ett visst utläckage till mark, dock bedöms detta som mycket begränsat. Förvaringen av samma parti kommer att vara under en kort tid, på en lämplig plats med hårdgjord yta som städas regelbundet, utan stadigvarande kontakt med mark och vatten, vilket minskar utläckaget till ett minimum samt absorberande material som fångar upp eventuella föroreningar. De impregnerade slipers och ledningsstolparna är använda under en lång tid och innehåller därmed mycket lägre halter av kreosot- och saltimpregnering, vilket ytterligare minskar risken för spridning till mark och vatten. Bolaget bedömer att verksamheten inte innebär någon negativ påverkan på de nationella miljömålen.

Verksamheten innebär en positiv påverkan på 3 av de 16 miljömålen, Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft och God bebyggd miljö. Miljömålen Begränsad klimatpåverkan och Frisk luft har bedömts påverkas positivt då mellanlagring möjliggör en omlastning till järnväg och på så vis minskas lastbilstrafiken. Även God bebyggd miljö har bedömts påverkas positivt till viss del då mellanlagringen tar industrimark i anspråk framför att exploatera orörd mark samt att mellanlagring sker långt från boendemiljö.

Utsläpp till luft

Det som bidrar till försämrad luftkvalitet i området är i huvudsak avgaser från trafik på E12 och E45. Även de lastbilar som kör till verksamhetsområdet samt fordonen som lastar inom verksamhetsområdet bidrar till utsläppen.

Buller

Bullerkällor är främst fordon i form av lastbilar, traktorer, hjullastare samt de tåg som ankommer och avgår från terminalen. Externa bullerkällor består av inkommande och utgående lastbilstransporter. De momentana ljud som då kan uppkomma är bland annat slammer från timmersortering, vändbord samt transport vid lastning och lossning av varor. Verksamheten kommer ej att överskrida Naturvårdsverkets vägledning om industribuller.

Verksamheten ligger avskilt och avståndet till närmaste bostad samt samlad bebyggelse är 770 m, till skola minst 2 km och till vårdlokal minst 1,4 km. Detta är räknat för timmerupplaget som är den verksamhet som ligger närmast bostäder. Mellanlagringen av farligt avfall kommer att ligga ytterligare 200 m bort. Den befintliga verksamheten har pågått över flera år och inga klagomål angående bullrande verksamhet har inkommit.

Arbetstiderna kommer att vara samma som för övrig verksamhet inom omlastningsterminalen, d.v.s. mellan kl. 06.00 – 00.00.

Transporter

Det är främst ledningsstolpar som kommer att transporteras in med lastbil. En lastbil tar ca 35 ton och sammanlagt över ett år kan som mest 10 000 ton komma in. Detta innebär ca 290 inkommande lastbilar/år med ca 580 trans-

portrörelser (in- och uttransport). Fördelningen av dessa transportrörelser sett över året är svåra att förutspå då ledningsstolparna främst kommer att komma från ledningsnät som är i behov av reovering. Det mest sannolika scenariot är dock att avfallet kommer in periodvis. Byte av ledningsstolpar tar tid vilket rimligen borde innebära att alla ledningsstolpar inte kommer in samtidigt.

Transportrörelserna kommer främst att gå via E12:an och E45. Via E12 passerar idag 2147 årsmedelsdygn (ÅDT) där 215 ÅDT utgörs av lastbilar. På E45 passerar 1193 ÅDT där ca 199 ÅDT utgörs av lastbilar. Ytterligare 580 lastbilar från den planerade verksamheten sett över hela året innebär en marginell ökning för boende längs med vägen, då det redan idag är en väl trafikerad väg.

För timmerlagringen gäller att en lastbil tar ca 53 m³, vilket innebär 13 208 transportrörelser sett över året för att frakta in maximalt 700 000 m³ till terminalen som sedan lastas om till tåg. Lastbilarna som fraktar timret skulle oavsett lagring på omlastningsterminalen ha nyttjat E45 och E12. Det som är positivt nu är att godset kommer att fraktas på järnväg istället för med lastbil. Det ökar säkerheten i trafiken och minskar koldioxidutsläppen.

Förorenade områden

Inom området finns två nedlagda deponier från 1960-talet som är inventerade enligt MIFO (metodik för förorenade områden) och riskklassade till klass 2, d.v.s. stor risk för hälsa och miljö.

Båda deponier ligger utanför omlastningsterminalens område. Under år 2013 togs ett MIFO-underlag fram för deponierna. Bränngropkurvan 1 är den deponin som ligger i anslutning till omlastningsterminalens område och Bränngropkurvan 2 den deponin som ligger norr om E12.

Deponiernas utbredning är okänd. Lakvatten från Bränngropskurvan 1 kan främst nå Luspens naturreservat, via en bäck, d.v.s. i motsatt riktning från mellanlagringens verksamhetsområde. Bränngropskurvan 1 ligger dock mitt på en vattenavdelare varför föroreningarnas spridning är okänd.

Samtliga jordprover som tagits inom och i anslutning till verksamhetsområdet visar på halter av alifater >C16-C35. Halterna av petroleumämnen var i samtliga prov lägre än de för fastigheten valda riktvärdena, MKM, och flertalet halter låg under laboratoriets rapporteringsgräns. Inga halter av metaller överstigande MKM påträffades. Gällande grundvatten så detekterades halter av alifater >C16-C35, PAH-L samt PAH-M. Inga halter av petroleumämnen i grundvattnet översteg MKM. När det gäller metaller i grundvattnet så var halten av bly hög. I ytvattnet påvisades inga halter av alifater, aromater, PAH eller kreosotföreningar. Även metallnivåerna bedömdes som mindre allvarligt.

Sammanfattningsvis kan deponierna ha påverkat grundvattnet under verksamhetsområdet. Utifrån provtagningsresultaten bedöms dock inte deponierna ha påverkat marken inom verksamhetsområdet eller det ytvatten som passerar förbi verksamhetsområdet.

Riksintressen och naturreservat

Verksamhetsområdet berör fysiskt riksintresset naturvård (MB 3 kap § 6). Utöver det så angränsar det mot riksintresse för rennäring (MB 3 kap § 5).

500 m väster om verksamhetsområdet ligger naturreservatet Luspen. Området berörs dock inte fysiskt av terminalområdet eller verksamhetsområdet.

Naturmiljö

Hela omlastningsterminalen ligger inom riksintresseområde för naturvård Storuman – Luspnäset (NRO24101) som i huvudsak har geovetenskapliga värden. Söder om Storuman samhälle finns spår i terrängen av en större is-sjötappning med både renspolade hållar och sedimentavsättningar. Vid den senaste isavsmältningen har Storblaikens massiv smält fram med en kraftig spolning längs iskanten utefter västra sidan av bergsmassivet. Vid något tillfälle har också den dåvarande issjön Storuman dämmts mot söder och till slut brutit igenom fördämningen (jord eller is) och "tappats" ner mot Stensele och terminalområdet där platsen för mellanlagring är lokaliserad. Issjöns vattenyta låg troligen några meter högre än nuvarande sjöyta och vattnet från issjön följde den tidigare isälvens lopp. När iskanten sjunkit ner till den nuvarande Umeälvens tröskel, som låg lägre än isälven, sänktes issjöns vattenyta och isälven sinade. Innan sjön på detta sätt fann sin naturliga ränna (den idag torrlagda fåran p.g.a. dammen) spolade vattnet fram på flera ställen troligen i olika faser runt Luspberget, över Luspnäset och i västra kanten av samhället Storuman. Detta syns tydligt i form av renspolade hållpartier och block på grusavlagringar. Verksamhetsområdet bär idag inga typiska spår av denna händelse. Det har tidigare funnits stora mängder isälvs sediment men stora delar har tidigare grävts ur och ersatts av stenmassor.

Inom verksamhetsområdet finns inga skyddade naturområden. 500 m väster om verksamhetsområdet finns ett naturreservat som främst är skyddat till följd av geologiska värden.

Mellanlagringen bedöms inte påverka syftet med riksintresset för naturvård eller naturreservatet då verksamhetsområdet sker inom detaljplanelagt område som sedan tidigare är kraftigt påverkad av industrietableringar. Konsekvenser för naturmiljön bedöms som obetydlig.

Landskap

Området ligger vid Stenselebergets södra fot, med utsikt mot söder över Umeälvens dalgång. Landskapsvyn består av svagt kuperade bergshöjder

med tydliga inslag av infrastruktur så som vägar, master och föryngnings-
ytor.

Det aktuella verksamhetsområdet samt kringliggande mark är präglad av
mänsklig närvaro med sågverk, sorteringsverksamhet, hårdgjorda ytor,
vägar och den framträdande industribyggnaden BioStor samt upplagsytor
för träråvaror och järnvägsspår som korsar hela terminalområdet.

Verksamheten förväntas inte påverka landskapsvyn då det finns andra höga
strukturer såsom BioStor och upplag av träråvara som dominerar utblicken.
Det är en verksamhet som passar väl in i nuvarande industriområde. Konse-
kvensen på landskapsvyn bedöms som obetydlig.

Rennäring

Platsen för mellanlagring ligger nära riksintresse för rennäring, dock bedrivs
det ingen renskötsel inom terminalområdet. Enstaka strörenar kan under
vissa tider på året leta sig ner mot terminalområdet.

Industriområdet i stort kan utgöra ett område där det kan vara svårt att
hämta renar. Mellanlagringen bedöms inte ytterligare påverka möjligheten
att hämta renar inom området. Lagringsplatsen bedöms inte heller skapa en
barriär som skulle hindra renar att leta sig ut från terminalområdet om de
skulle vandra in. Området kring lagringsplatsen håller mycket begränsat
med markvegetation som renarna kan äta och därmed eventuellt få i sig för-
oreningar. Konsekvenserna för rennäringen bedöms som obetydlig. Under
samrådet har berörd sameby inte haft någon invändning. Inga skyddsåtgär-
der eller försiktighetsprinciper bedöms nödvändiga.

Friluftsliv och rekreation

Området hyser inga särskilda rekreations- eller friluftsentressen. Allmänhet-
en och obehöriga bör av säkerhetsskäl inte vistas inom terminalområdet.

Det löper en gång- och cykelväg parallellt med E12, ca 85 m från mellanlag-
ringsplatsen. Mellan terminalområdet och cykelbanan ligger en gles skog
samt Tvärbanan. Gång- och cykelvägen kommer inte att påverkas då termi-
nalområdet överlag är ett område med industrikänsla.

Mellanlagringen bedöms inte medföra någon påverkan på rekreation- och
friluftsentressen. Området har haft en långvarig användning som industriom-
råde där eventuella rekreation- och friluftsutövare inte har någon förvänt-
ning på att området ska användas annorlunda.

Kulturmiljö

Det finns inga kända kulturlämningar eller kulturmiljöer i omlastningster-
minalens närområde. Närmst belägna kända kulturlämning (RAÄ Stensele
76:1) ligger 1 km i sydlig riktning, vid Stenselets strand. Historiskt kart-
material visar inte heller på någon indikation om möjliga lämningar i när-

området. Terminalområdet har under lång tid varit ett industriområde och är sedan tidigare kraftigt påverkat genom markbearbetning.

Mellanlagringen bedöms inte medföra någon påverkan på kända kulturlämningar och kulturmiljöer. Om det eventuellt har funnits okända lämningar är de med största sannolikhet bortschaktade eller på annat sätt förstörda. Mellanlagringens konsekvenser för kulturmiljön bedöms som obetydlig.

Övriga intressen

Det förekommer annan typ av verksamhet inom terminalområdet. Främst är det lastning/lossning av godsvagnar, omlastning mellan tåg och lastbil samt lagerhållning. All typ av verksamhet sker av samma verksamhetsutövare som ansvarar för mellanlagringen av impregnerat träavfall.

Farligt avfall kommer att hållas åtskilt från annan verksamhet och andra material såsom träråvara och nyproducerade slipers. För att förhindra kontaminering så ska mellanlagring av impregnerat träavfall aldrig ske ovan ytavrinningens riktning i förhållande till övrigt gods

Avstånden till annat gods samt lutning på mark medför att det inte föreligger någon föroreningskontaminering mellan avfall och byggnadsmaterial eller träråvara.

Säkerhet och hälsa

Allmänheten kommer inte att komma i kontakt med mellanlagringen, utan främst är det anställda inom terminalområdet som kommer att handha det impregnerade träavfallet.

Kreosot kan tas upp i kroppen genom inandning, förtäring och genom huden. Det vanligaste sättet att få i sig kreosot som finns i jord är genom intag av grödor och för barn är det också genom att suga på fingrar med jord innehållande kreosot. För arbetare inom träimpregneringsindustrin är det vanligaste sättet att få i sig kreosot genom lungorna via inandningen. Sågspån och annat avfall och damm från arbete med kreosotbehandlat trä anses dock inte som hälsovådligt.

Saltimpregnering är i första hand farligt då det innehåller arsenik och krom. Arsenik är cancerframkallande och exponering kan ske genom luft, vatten, mat och jord, dock är det största risken för intag vid dricksvatten. Vid exponering kan det även irritera huden och ögonen, och upprepad inandning kan även medföra irritation i luftvägar, men detta är vid nära kontakt med materialet. Krom i det impregnerade träet är trevärt och är inte cancerframkallande, till skillnad från det sexvärda kromet. Dock kan trevärt krom vara farligt vid inandning och irritera huden.

Avståndet mellan lagringsplats, ca 85 m, och att den största delen av kreosotimpregneringen redan har lämnat avfallet gör att slutsatsen blir att risken

för att allmänheten skulle påverkas ur ett hälsoperspektiv bedöms som mycket liten. Mellanlagringen kommer att alstra mycket lite damm. Skulle möjligtvis damm blåsa mot nordost och därmed mot cykel- och gångvägen visar studier på att inandning av damm från kreosot inte är hälsovådligt. Dessutom växer det vegetation mellan platsen för lagring och cykelbana som fångar upp eventuella dammpartiklar. Omfattningen av lagringen av saltimpregnerade slipers är väldigt liten och påverkan på förbipasserande på cykel- och gångbanan bedöms som mycket låg då metallerna är hårt bundna i virket.

Mellanlagringen bedöms inte heller utgöra någon säkerhetsaspekt då all hantering sker inom terminalområdet där obehöriga ej bör vistas.

Under terminalområdet löper en dricksvattenledning samt en avloppsvattenledning i en nordvästlig – sydostlig dragning. Ledningar går parallellt med mellanlagringsytan. Det finns planer på att flytta dessa ledningar. Det ligger även ett vattenskyddsområde, ca 800 m sydost om platsen för mellanlagring. Vattenskyddsområdet fungerar som en reservvattentäkt för Stensele invånare. Reservvattentäkten är inte en grundvattentäkt men vattentillgången är mycket god och överstiger den naturliga grundvattenbildningen som kan ske inom nederbördsområdet. Det tyder på ett betydande läckagetillskott från angränsande ytvatten (Umeälven) och eventuellt från angränsande grundvattenmagasin.

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått

Mellanlagring ska ske på asfalterad yta för att minska kontakt med vatten och sediment. Omhändertagna rester från den asfalterade ytan skickas med slipers och ledningsstolpar till destruktion.

Absorberande material ska finnas, som hålls på plats med trästolpar utmed mellanlagringens ytterkanter, för att fånga upp eventuella partikulära föroreningar.

Personal ska vara informerad om aktuella föroreningars spridningsrisker och ha tydliga rutiner för hur mellanlagringsverksamheten ska bedrivas på ett säkert sätt, både med avseende på arbetsmiljö såväl som för människors hälsa samt miljön.

För att förhindra kontaminering ska mellanlagring av impregnerat träavfall aldrig ske ovan ytavrinningens riktning i förhållande till övrigt gods.

Samrådsredogörelse

Länsstyrelsen har fattat beslut om att verksamheten inte innebär en risk för betydande miljöpåverkan. Bolaget har trots detta utfört samrådet som ett utökat samråd.

Av bolagets samrådsredogörelse framgår i huvudsak följande:

Länsstyrelsen

Vid samråden med länsstyrelsen diskuterades bland annat innehållet i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen. Länsstyrelsen har bland annat framfört att en beskrivning av ytavrinning från slipersunderlaget ska finnas med, en kortfattad beskrivning var ytvatten från upplaget rinner, om det finns behov av kontroll på detta vatten och om det kan finnas behov av åtgärder som exempelvis tak, invallning, bättre tätskikt, en preliminär bedömning bör omfatta allt vatten som kan påverkas, det bör framgå både positiva och negativa påverkan på uppfyllelsen av relevanta miljökvalitetsmål, en kort beskrivning bör finnas gällande belastning från andra verksamheter och den samlade påverkan på miljö och hälsa för hela området och att det är viktigt för bolaget att kunna redovisa grundvattnets kvalitet i och kring verksamhetsområdet både före och efter mellanlagringen

Länsstyrelsen framförde även att verksamheten kommer att vara en industriutsläppsverksamhet och att en statusrapport måste tas fram. Innehållet i statusrapporten har också diskuterats.

Storumans kommun

Storumans kommun har bland annat framfört synpunkter på att lokaliseringen av en grustäkt har hamnat på fel ställe i samrådshandlingen. Information om två äldre deponier framkom. Området för pågående detaljplaneläggning ska utökas i östlig riktning i samrådshandlingen. Vattentäkten som ligger ca 800 m sydväst om mellanlagringsytan är en reservvattentäkt som inte distribuerar vatten utan endast underhålls. Vid eventuell användningen försörjer den invånarna i Stensele. Det finns planer på att flytta den VA-ledning som idag går under industriområdet.

SGU

SGU anser att man inför planerad verksamhet bör sätta grundvattenrör nedströms området för att kunna provta vatten och mäta grundvattennivå. Eftersom kreosot är tyngre än vatten är det lämpligt att sätta grundvattenrör som möjliggör provtagning längst nere vid berget. Ansökan bör på ett tydligt sätt lyfta fram att verksamheten ligger uppströms vattenskyddsområdet och vad riskerna är för föroreningsspridning.

SGU anser att lokalisering av mellanlagring av impregnerat träavfall 800 m uppströms en allmän reservvattentäkt, reservvattentäkten Stensele, är olämplig. Om man ändå väljer att gå vidare med planerad verksamhet är det viktigt att belysa de risker som föreligger och att kontrollera och begränsa dem.

Umeälvsåsen, Stenseleområdet är även en grundvattenförekomst inom vattenförvaltningen, SE 721900-156299. Grundvattenförekomsten har bedömts

ha god status med avseende på kemi, dock finns sparsamt med underlag. Förekomsten har även bedömts ha god status med avseende på kvantitet.

Det finns idag ett svagt underlag vad gäller vattenkvalitet. SGU anser att det behövs en riktad vattenprovtagning som fångar upp aktuella ämnen t.ex. PAH, metaller, fenoler, m.fl., både före, under och efter planerad verksamhet, i ett kontrollprogram. Kontrollerna bör innefatta mätpunkter både direkt nedströms verksamheten, både i grundvatten och ytvatten, samt provtagning av vattnet från grundvattentäkten.

Kontrollprogram ska tas fram i samarbete med Länsstyrelsen, där man inkluderar skyddsåtgärder, samt en handlingsplan för ifall en förorenings-spridning sker. Vid risk för förorening av vattentäkten bör verksamheten avslutas.

Målet ska vara att planerad verksamhet inte försämrar bedömd status i berörd grundvattenförekomst och att planerad verksamhet inte äventyrar vattenkvaliteten i Stensele reservvattentäkt.

Stensele FVO

Stensele FVO har framfört att de känner en oro att föroreningar från mellanlagringen når Stenselet, och på så vis kan påverka både fisk och vattenmiljö.

Bolagets bedömning är att föroreningar från mellanlagringen inte kommer spridas till Stenselet, särskilt inte i den omfattningen att en påverkan sker på vattenmiljön eller fisken. Personlig kontakt togs där det informerades kort om vad som stod i samrådsunderlaget gällande luft, mark och vatten. Utöver detta informerades det om ytterligare en skyddsåtgärd som är planerad, att använda absorberande material för att minska eventuell spridning, samt planerat kontrollprogram.

Övriga

Samebyn Ubmeje tjeälddie, Skellefteå Kraft AB och Plåt & Byggspecialisten har meddelat att de inte har något att invända emot den tilltänkta verksamheten. E. Lindkvist Åkeri AB och Stensele Såg har inte svarat. Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket har avstått från att yttra sig.

Yttranden

Länsstyrelsen

Miljöprövningsdelegationen har i övrigt berett länsstyrelsen tillfälle att yttra sig över ansökningshandlingarna. Länsstyrelsen har avstått från att yttra sig.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Storumans kommun har inte yttrat sig i ärendet.

SGU

SGU har avstått från att lämna något yttrande men påpekar att de synpunkter som lämnats i samrådet kvarstår.

Stensele fiskevårdsområde (FVO) och Stensele byalag

Stensele FVO och Stensele byalag har avstyrkt att tillstånd lämnas. De anser att det är högst olämpligt på grund av närheten till vattentäkten som används, visserligen som reservstation, men under år 2016 producerade den 5 255 m³ vatten ut på nätet, samt att privata vattentäkter också påverkas. Det framgår inte av ansökan om privata markägare som har vattentäkter i anslutning till lagringen är vidtalade i frågan. De är även frågande till hur fisken i sjön påverkas om förorenat vatten kommer ut från Trollbäcken

Stensele FVO och Stensele byalag ifrågasätter även handhavandet av lagringen av slipers då emballagevirket (kreosotbehandlat) från fjolårets lagring ligger utspritt i slänten ned till Trollbäckens vattenupptagningsområde. Nya förslaget på upplagsplats är visserligen en asfalterad yta men vattenavrinningen därifrån går till Trollbäcken och även till grundvattnet genom grusåsen som terminalen är byggd på.

Bolagets bemötande av yttranden

I ansökan med tillhörande handlingar finns utförlig förklaring på hur verksamheten ska bedrivas och vilka konsekvenser som förväntas. Utifrån det underlaget delar inte bolaget uppfattningen om de risker som finns för verksamheten och menar att lokaliseringen är lämplig för ändamålet.

Vad gäller handhavande av nya slipers som lagrats på terminalområdet under år 2016 så har snöröjning under vintern medfört att emballagevirket styrts ner i slänten mot Timmervägen. Detta virke är bortstädat under senare delen av maj månad. Lagring av nya slipers ingår inte i ansökan eftersom det inte klassas som avfall.

SGU har lämnat ett yttrande och hänvisar till tidigare lämnade synpunkter. Bolaget har tidigare bemött dessa och har inget ytterligare att tillägga.

Stensele FVO och byalags bemötande av bolagets synpunkter

Stensele FVO och byalags vidhåller att denna lagring inte borde tillåtas. De hoppas att hänsyn tas till tidigare undersökningar av vattnet i vattenverket i Stensele där fenoler fanns i större mängder så att sågverket (granne med terminalen) måste sluta med bevattning av timmer i lager. Sågen ligger på samma rullstensås som terminalen så tydligen kommer ytvatten från detta område till vattenverket och privata brunnar. Privata brunnsägare är ej informerade.

Att ny slipers ej räknas som farligt avfall och ej är tillståndspliktigt är en sak men att det blir mera läckage av kreosot från dessa är något som måste beaktas när lagringen ligger nära vattentäkter.

Frågan är också vilka rutiner bolaget har på terminalen när strö från slipers kan följa med snöröjningen.

Om grundvattnet skulle bli förorenat av kreosot eller andra ämnen som läcker ut från lagring inom området är 100 000 kr i säkerhet alldeles för lite. (tänk på Blaiken & Svärträskgruvan).

Information

Detta tillstånd befriar inte bolaget från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Ändringar i verksamheten får inte ske utan att tillsynsmyndigheten i god tid underrättats. Tillsynsmyndigheten prövar om ändringarna kräver anmälan eller om tillstånd måste sökas.

Årlig avgift kommer att tas ut för verksamhetskod 90.50 B enligt bilaga till förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn.

Tillsynsmyndighet enligt miljöbalken är länsstyrelsen.

Villkoren kan enligt 24 kap. 5 § miljöbalken komma att ändras om det genom verksamheten uppkommit en olägenhet av någon betydelse som inte förutsågs när verksamheten tilläts.

Den som bedriver tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet ska senast den 31 mars varje år lämna en miljörapport till tillsynsmyndigheten via Svenska miljörapporteringsportalen (SMP) enligt 26 kap. 20 § miljöbalken.

Gällande bestämmelser

För verksamhet av detta slag krävs tillstånd enligt 9 kap. 6 och 8 §§ miljöbalken (1998:808) samt 1 kap. 3 § miljöprövningsförordningen (2013:251). Verksamheten omfattas av följande paragrafer och koder i denna förordning:

29 kap. 50 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.50 gäller för att lagra farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är

1. mer än 5 ton och utgörs av olja,
2. mer än 30 ton och utgörs av blybatterier,
3. mer än 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter,
4. mer än 30 ton och utgörs impregnerat trä,

5. mer än 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller
6. mer än 1 ton i andra fall.

8 kap. 9 § Anmälningsskyldighet C och verksamhetskod 20.80 gäller för anläggning för lagring av

1. mer än 2 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning,
2. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub), om lagringen sker på land med vattenbegjutning och inte är tillståndspliktig enligt 8 §, eller
3. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub) i vatten, om lagringen inte är tillståndspliktig enligt 8 §.

Enligt 6 kap. 9 § miljöbalken ska den myndighet som prövar en ansökan där det krävs en miljökonsekvensbeskrivning i samband med avgörandet av ärendet ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

Enligt 19 kap. 5 § punkt 9 miljöbalken jämfört med 22 kap. 25 § får miljöprövningsdelegationen överlåta åt en tillsynsmyndighet att besluta om villkor av minde betydelse.

Alla som bedriver en verksamhet som kräver tillstånd enligt miljöbalken ska kunna visa att de förpliktelser som följer av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken iakttas.

Enligt 22 kap. 25 § 2 st. miljöbalken ska i fråga om miljöfarlig verksamhet anges den tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång.

Enligt 24 kap. 2 § miljöbalken förfaller tillståndet bland annat om tillståndshavaren inte iakttar den bestämmelse som har meddelats i fråga om den tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång.

Enligt 22 kap. 28 § miljöbalken får Miljöprövningsdelegationen när det finns skäl till det, förordna att tillståndet till en verksamhet får tas i anspråk även om domen eller beslutet inte har vunnit laga kraft.

Enligt 26 kap. 19 § miljöbalken ska den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverkan på miljön förtolpa planerna och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar. Den som bedriver sådan verksamhet ska enligt bestämmelsen ovan lämna förslag till kontrollprogram till tillsynsmyndigheten om den begär det.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Umeå tingsrätt, mark- och miljödomstolen, *se bilaga*. Skrivelsen ska ha kommit in till miljöprövningsdelegationen senast den 10 augusti 2017.

Detta beslut har fattats av Maria Törnblom, ordförande och Ylva Ågren, miljösekreterare. Ärendet har beretts av Åsa Engman Ölund, miljöhandläggare.

Detta beslut är godkänt i länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilaga

Hur man överklagar

E-postkopia till

Naturvårdsverket – registrator@naturvardsverket.se + kungörelse

Havs- och vattenmyndigheten – havochvatten@havochvatten.se+kungörelse

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, Storumans kommun -

mbn@storuman.se

SGU

Stensele FVO och Stensele byalag

Kopia till

Kommunkansliet i Storumans kommun + kungörelse

Verksamhetsstöd: Maria Törnblom

Miljöenheten: Åsa Engman Ölund, Ylva Ågren och Fredrik Lönneborg

Bilaga 1

Hur man överklagar till mark- och miljödomstolen

Om ni är missnöjd med miljöprövningsdelegationens beslut kan ni överklaga det hos mark- och miljödomstolen, men överklagandet ska lämnas eller skickas till länsstyrelsen. Överklagandet ska vara skriftligt.

Var tydlig med

- Skriv vilket beslut som överklagandet gäller. Det gör ni enklast genom att ange ärendebeteckningen (exempelvis 551-1234-2015).
- Redogör för varför ni menar att miljöprövningsdelegationens beslut är fel och hur ni anser att beslutet ska ändras.
- Ange namn, adress och telefonnummer.

Om ni anlitar ombud bör en fullmakt sändas med.

Om ni har dokument som ni anser stöder er ståndpunkt så bör ni bifoga dem.

Skicka överklagandet

- med e-post till adressen:
Vasterbotten@lansstyrelsen.se

eller

- med brev till adressen:
Miljöprövningsdelegationen
Länsstyrelsen Västerbotten
901 86 Umeå

Miljöprövningsdelegationen måste ha fått överklagandet **senast den 10 augusti 2017**, annars kan överklagandet inte tas upp.